

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

14/4763 - 2 / TOM

09.02.2015

Høringsuttalelse - forslag til endringer i IKS-loven

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i lov om interkommunale selskaper (IKS-loven).

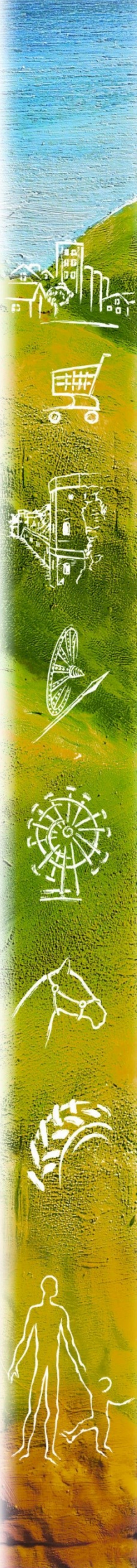
I følgebrevet oppsummeres endringene i lovforslaget på denne måten:

«I høringsnotatet foreslår departementet at IKS-lovens ansvarsregler erstattes av nye regler om begrenset deltakeransvar. Videre åpnes det for at interkommunale selskaper kan tas under ordinær konkursbehandling etter lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs. Det foreslås også andre endringer i IKS-loven som en konsekvens av at det innføres begrenset ansvar, som nye regler om selskapskapitalen og regler som skal styrke vernet om kreditor når det ubegrensede ansvaret faller bort. Det foreslås å lovfeste et krav om at interkommunale selskaper skal ha en forsvarlig egenkapital. Endring vil sikre bedre samsvar mellom IKS-loven og EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Den vil også kunne bidra til mer like konkurransevilkår mellom interkommunale selskaper og andre aktører som opptrer i det samme markedet.»

Hovedproblemstillingen med dagens IKS-lov knytter seg til lånebetingelsene for de selskaper som driver markedsrettet virksomhet. Deltakernes ubegrensede ansvar, i kombinasjon med konkursforbud, kan i realiteten innebære en garanti for de forpliktelsene interkommunale selskaper påtar seg. Dette kan medføre en økonomisk fordel i form av en mulighet for å oppta lån på gunstigere betingelser enn hva som ville vært tilfelle med en begrenset ansvarsform. Fordelen er vederlagsfri. Ordningen innebærer dermed at de interkommunale selskapene som driver markedsrettet virksomhet kan få et fortrinn fremfor andre aktører på markedet.

Innføring av begrenset ansvar i IKS-loven innebærer et redusert kreditorvern. Redusert kreditorvern og høyere risiko vil kunne medføre økte lånekostnader for de interkommunale selskapene. I lovforslaget legges det til grunn en overgangsperiode på ett år for å komme fram til eventuelle nye lånevilkår basert på markedspris.

I forslaget til lovendring forutsettes det at de interkommunale selskapene til enhver tid skal ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet. Styrene i de interkommunale selskapene pålegges en handleplikt dersom egenkapitalen blir for lav. Disse forutsetningene kan medføre behov for nye kommunale bevilgninger ved at eierkommunene må innbetale ny kapital.

For interkommunale selskaper som verken driver økonomisk aktivitet i henhold til EØS-avtalen art. 61 (1), eller næringsvirksomhet i henhold til kommunelovens § 51 (ikke tillatt med økonomisk garanti knyttet til næringsvirksomhet), kan kommunene stille garanti for virksomheten. Slik garanti vil kunne redusere risikoen for långiver, og legge til lavere lånekostnader for disse selskapene. Eierne av interkommunale selskaper må selv bære risikoen for vurderinger knyttet til lovligheten av slike garantier.

Indre Østfold-kommunene deltar i opptil 12 interkommunal selskaper. Majoriteten av selskapene i Indre Østfold driver enten ikke-økonomisk virksomhet, hvor det ikke er behov for innføring av begrenset ansvar, eller tjenester av allmenn økonomisk betydning. Det er kun ett av selskapene som i realiteten baserer sin inntekt på salg av tjenester (da innenfor kontroll- og omsetningskriteriet) til andre enn eierne. Dette selskapet kan omorganiseres til et AS. For selskaper man mener ligger i en gråson, vil det være enkelt å endre selskapsavtalen slik at man enten hindrer salg av tjenester til andre enn eierne eller ikke gir mulighet for å ta opp lån.

Enkelte av de interkommunale selskapene er basert på brukerbetaling basert på selvkost. Dette gjelder Indre Østfold Renovasjon IKS og Askim, Hobøl og Spydeberg Avløpsamarbeid IKS (AHSÅ). Begge disse selskapene vil ha behov for kapital til oppgraderinger og utvidelser ved lånefinansiering. Kommunal- og moderniseringsdepartementets Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester begrenser mulighetene for å øke egenkapitalen gjennom brukerbetalingene.

Forslaget om begrenset deltakeransvar medfører at et interkommunalt selskap skal kunne tas under konkursbehandling. Det framgår av lovforslaget at det kun er styret i selskapet som på selskapets vegne kan framsette begjæring om gjeldsforhandling eller konkursbehandling. Bakgrunnen for dette er at det er styret som på selskapets vegne som er nærmest til å vurdere hvorvidt det vil være nødvendig å foreta et slikt grep, og som derfor bør ha denne kompetansen. Denne kompetansen foreslås derfor ikke lagt til eierne i de interkommunale selskapene (kommunestyrene). En konkurssituasjon, særlig når det gjelder interkommunale selskaper som utfører kommunale tjenester, vil i praksis være lite aktuelt.

Eidsberg kommunes uttaler derfor:

- Eidsberg kommune støtter intensjonen ved lovforslaget om at offentlige midler ikke skal benyttes til konkurransevridning i form av ulovlig støtte til næringsvirksomhet.
- Eidsberg kommune anser at lovforslagets forutsetninger, både om begrenset eieransvar og krav om forsvarlig egenkapital, vil kunne medføre økte kommunale utgifter (økte årlige overføringer pga. høyere kapitalkostnader og krav om innskudd). Høringsnotatet redegjør ikke tilstrekkelig for de økonomiske konsekvensene.
- Majoriteten av selskapene i Indre Østfold driver ikke-økonomisk virksomhet, hvor det ikke er behov for innføring av begrenset ansvar. Eidsberg kommune mener at høringen ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til og konsekvensutredet alternativer, som å endre selskapsform, for selskaper som driver forretningsmessig.
- For øvrig viser Eidsberg kommune til og stiller seg bak høringssvar fra KS-bedrift (av 04.02.15)

- Dersom det mot formodning skulle bli en lovendring, vil Eidsberg kommune be om følgende:
  - Det anbefales at Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (KMD H-3/14) endres slik at brukerbetaling kan benyttes for å øke egenkapitalen i interkommunale selskaper der virksomheten er basert på selvkost.
  - Kommunene Indre Østfold har prioritert det interkommunale eierstyringsarbeidet siden 2010, med støtte fra Fylkesmannen. Et nytt lovforslag vil innebære et omfattende revisjonsarbeid av eierstyringsdokumentene, med behov for opplæring av styre- og representantskapsmedlemmer. Eidsberg kommune forutsetter at det ved en lovendring følger ressurser for å følge opp eierstyringsarbeidet.

Med hilsen

Tom-Arne Tørfoss
rådmann
Rådmannsteamet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og trenger ikke underskrift.